

Groot wild

DAN SMITH

GROOT WILD

**HET LEVEN VAN DE MACHTIGSTE MAN VAN DE WERELD
LIGT IN DE HANDEN VAN EEN DERTIENJARIGE JONGEN**

VERTALING KARIN PIJL

**CHICKEN
HOUSE**

Text copyright © 2015 Dan Smith, based on the original story
by Jalmari Helander and Petri Jokiranta
Based on the original Screenplay by Jalmari Helander © 2015 based
on the original motion picture produced by Subzero Film Entertainment in
co-production with Altitude Film Entertainment and Egoli Tossel Film
Oorspronkelijke titel *Big Game*
Oorspronkelijk uitgegeven door Chicken House, 2015
© Vertaling uit het Engels Karin Pijl, 2014
© Nederlandse uitgave Moon, Amsterdam 2014
© Omslagbeeld Tom Walker/Magbug/Getty Images
Omslagontwerp Nanja Toebak
Typografie ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4596 4
ISBN 978 90 443 4597 1 (e-book)
NUR 283

www.uitgeverijmoon.nl
www.chickenhouse.eu

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Chicken House/Moon is een imprint van Dutch Media Books bv

Voor iedereen die ooit heeft gedacht niet goed genoeg te zijn

Het bos is een wrede rechter. Het geeft ieder van ons wat hij verdient. We moeten ernaar leren luisteren en tot het uiterste vechten voor onze prooi. Dit doen we al eeuwenlang en zullen we nog eeuwenlang blijven doen.

We krijgen niets voor niets.

De eerste jacht

Gehurkt in de schaduw van een groepje ruwe berken bracht ik mijn hoofd omhoog en rook de wind. De sterke geur van vochtig mos en aarde vulde mijn neusgaten, maar er was een zweem van iets anders; iets warmes en wilds.

Ik bleef stilzitten en luisterde of ik geritsel hoorde.

Daar.

Ergens voor me, verscholen in het gespikkelde groen van het bos.

Zonder mijn blik van de bomen af te wenden griste ik een handjevol bladeren van de vorige herfst van de grond. Ze dwarrelden bruin en stoffig mijn kant op toen ik ze in de lucht wierp. Welke prooi daar ook zat, hij zou me niet kunnen ruiken. Ik was onder de wind.

Ik pakte de boog steviger vast in mijn linkerhand en haalde met mijn rechterhand een pijl uit de koker die over mijn rug hing. De punt was scherp en schoon.

Terwijl ik de pijl tegen de pees zette, deed ik geruisloos een pas naar voren. Ik bleef even staan en zette toen heel behoedzaam nog een stap. De bodem van het bos lag bezaaid met droge bladeren en takjes, maar ik was een jager. De beste van ons dorp. Ik zou er als een geest overheen zweven.

Terwijl ik op het koperkleurige, gevlekte tapijt van bladeren stapte, zette ik mijn voet vlak neer. De tijd stond stil. Mijn hart-

slag vertraagde. Mijn spieren waren ontspannen en mijn geest was kalm.

En toen zag ik hem. Niet ver voor me. Een schim tussen de takken.

Het was het grootste beest dat ik ooit had gezien. Hij stond trots rechtop en had zijn kop in mijn richting gedraaid. Zijn gewei was reusachtig en minstens zo breed als wanneer ik mijn armen naar opzij uitstrekte.

Ik richtte mijn rug en haalde diep adem. Ik bracht de boog omhoog en trok de pees naar mijn wang. Met één oog dicht richtte ik, terwijl ik mijn adem gelijkmatig uit mijn longen liet stromen.

Nu.

Toen ik de pees losliet, zoefde de pijl door het bos. Hij sneed door de lucht en legde de korte afstand in een fractie van een seconde af. Een dodelijk projectiel van hout en veren, recht en zuiver afgevuurd.

Maar de pijl scheerde langs een bewegende tak en boog af naar rechts. Hij draaide en spinde, kletterde tegen de stam van een ruwe berk en viel als een onschuldig takje op de bladeren.

‘Verdomme.’

Meteen pakte ik een volgende pijl, zette hem tegen de pees, trok die naar achteren en schoot.

Deze keer vloog hij door de takken, maar tegen de tijd dat hij het hert bereikte, was zijn kracht verdwenen. Hij raakte het dier in zijn achterlijf, kaatste terug en werd opgeslokt door het kreupelhout.

‘Wat ís dit!’

Ik liep naar voren en schoot opnieuw; deze keer raakte ik bijna de plek waar het hart van de bok zou zitten, maar weer bleef de pijl niet steken in de huid.

‘Ik ben er geweest,’ zei ik, terwijl ik de boog naar beneden liet hangen. ‘Ik slaag nooit voor de Test.’

De realiteit drong keihard tot me door. Ik was niet de beste jager van mijn dorp. Ik was niet eens de beste jager in mijn leeftijdscategorie. Ik was een hopeloos geval. Mijn boog was lichter

dan die van de andere jongens, omdat ik niet sterk genoeg was voor een grotere, en ik kon minder goed richten.

Met een zucht sjokte ik naar de schim achter de bomen, duwde de takken aan de kant en ging naast hem staan. Van een afstandje zag hij er prima uit, maar van dichtbij was het alleen maar een stapel stokken en mos met een oude koffiekleurige deken eroverheen. Pap en ik hadden hem vorige maand gebouwd, zodat ik er hier tussen de bomen achter ons huis op kon oefenen.

Ik vloekte, legde weer een pijl aan en schoot van dichtbij op de dummy. De pijlpunt drong door de deken en bleef recht in het hart van het nepdier steken.

Ik schudde mijn hoofd. Misschien zou het lukken als ik van heel dichtbij kon schieten. Of misschien zou ik mazzel hebben, of...

Voetstappen achter me.

Ik draaide me om en wachtte af. Het was pap. Ik herkende het ritme en de zwaarte van zijn voetstappen. Mijn vader was een forse man die grote passen maakte maar een lichte tred had.

‘Oskari,’ zei hij terwijl hij de takken opzij hield en ertussendoor keek. ‘Nog een laatste keer oefenen?’

Ik streek de haren uit mijn ogen en haalde mijn schouders op, terwijl ik het gevoel van angst voor wat me te wachten stond, probeerde te negeren. Morgen werd ik dertien jaar, maar voordat ik een man kon worden, moest ik de Test ondergaan.

‘Goed...’ Hij aarzelde, alsof hij niet precies wist wat hij moest zeggen. ‘Iedereen zal intussen al wel staan te wachten. Ben je klaar om te gaan?’

‘Het moet maar.’ Maar ik verroerde me niet.

Pap keek me even aan. Vervolgens liep hij naar me toe, legde een hand onder mijn kin en duwde hem omhoog, zodat ik hem wel moest aankijken. ‘Het komt goed,’ zei hij. ‘Je redt je wel.’

Ik knikte en probeerde te glimlachen, maar het voelde niet alsof het goed zou komen.

De Schedelplek

Mijn maag draaide zich om toen ik mijn boog in de hoek van mijn slaapkamer zette en het huis verliet.

Pap zat te wachten in de SUV, waarvan de motor al draaide. Hij tikte met zijn vingers op het stuur. ‘Schiet op!’ riep hij door het open raam. ‘We moeten gaan.’

Ik trok de voordeur achter me dicht en holde naar de auto, maar toen ik het portier aan de passagierskant wilde opentrekken, schudde pap zijn hoofd.

‘Onderweg naar de Test zit je achterin,’ zei hij. ‘Als het achter de rug is, mag je als een man voorin zitten. Zo zijn de regels.’

Zonder iets te zeggen klom ik achterin. Het was lang geleden dat ik daar had gezeten en ik voelde me klein.

Pap zette de auto in de eerste versnelling en reed weg. ‘Niet bang zijn,’ zei hij.

‘Ben ik ook niet.’

‘Je redt je wel, Oskari. Je bent mijn zoon.’ Hij keek naar me via de achteruitkijkspiegel en streek met zijn vingers over zijn baard, alsof hij hard nadacht over iets. ‘Ik weet dat je het eigenlijk niet wilt, maar traditie is traditie.’

‘Ik wil het wél,’ zei ik.

Hij opende zijn mond om iets te zeggen, maar bedacht zich en draaide het raam dicht. Meteen was de koele bries weg en voelde

het heel warm achterin. De lucht was bedompt en rook naar oude laarzen.

Langs de hobbelige weg door het dorp stonden voertuigen te wachten, en terwijl we er langsreden, toeterden ze, waarna ze in konvooi achter ons aan reden. Ik probeerde te vergeten dat ze allemaal achter mij aan reden. Ze gingen naar mijn Test.

‘Doe de eland eens,’ zei pap.

Ik haalde diep adem, legde mijn handen om mijn mond en probeerde het geluid te maken dat hij me had geleerd.

‘Myygh! Myygh!’

Pap fronste. ‘Nou, het heeft er iets van weg, maar het klonk meer als een snurkende oude man. Is je hert misschien beter?’

Maar die klonk eerder als een verzuipende kat. Pap schudde zijn hoofd en richtte zijn blik weer op de weg.

Ik deed mijn ogen dicht en wenste dat ik ergens anders was. ‘Sorry.’

‘Je redt je wel, Oskari,’ zei hij voor ongeveer de vijfde keer. Maar het klonk eerder alsof hij zichzelf ervan probeerde te overtuigen dat ik hem niet zou teleurstellen. ‘Alles wat je nodig hebt, ligt op de quad. Maar als je onthoudt wat ik je heb laten zien, heb je niets nodig. In mijn tijd hadden we helemaal geen quads om ons mee te verplaatsen, alleen onze voeten, en wij hebben ons ook altijd prima gered. Vertel eens wat de twee belangrijkste dingen zijn.’

‘Eh...’

‘Kom op, Oskari. De twee belangrijkste dingen.’

‘Mijn mes.’

‘Ja.’

‘En mijn vuurset.’

‘Heb je ze bij je?’

‘Hierzo.’ Ik klopte op het mes dat aan mijn riem hing en raakte vervolgens mijn jaszak aan, waarin de waterdichte doos met mijn vuurset zat.

‘Goed zo, jongen. Zolang je die twee dingen hebt, kun je overal overleven. Zorg dat je ze altijd bij je draagt. Stop ze nooit in je

rugzak en verlies ze niet. In de wildernis kunnen ze het verschil maken tussen leven en dood.'

'Het is maar één nacht,' zei ik, terwijl ik probeerde dapper te klinken.

'Maakt niet uit. Eén nacht in de wildernis is genoeg. Er kan van alles misgaan, dat weet je. Het mes en de vuurset houden je veilig en warm en voorzien je van voedsel zolang dat nodig is. En je hebt de boog, natuurlijk.'

De boog. Mijn maag werd ijskoud bij alleen al de gedachte eraan.

Ik zuchtte en keek achterom door het vuile achterraam, terwijl ik met de auto mee zwaaide en slingerde. Het dorp lag nu ver achter ons, verscholen tussen de bomen, terwijl we via de uitlopers van de hoogste berg in dit deel van de wildernis – de Akkaberg – naar boven reden.

Achter ons rammelde de aanhangwagen over het hobbelige wegdek, met paps quad er vastgezet bovenop. De quad trok aan de riemen alsof hij leefde en wanhopig probeerde los te komen. De grote, oude, modderige quad met zijn afbladderende groene verf was er al zolang ik me kon herinneren, en pap was hem altijd aan het repareren of bezig onderdelen te ruilen omdat hij zich geen nieuwe kon veroorloven.

Daarachter reed de rij voertuigen die ons volgde: een gevarieerd konvooi van oude roestige pick-ups en SUV's met vierwielaandrijving. Sommige waren beladen met materialen en afgedekt met teerkleden die in de wind wapperden, andere trokken gammele oude caravans. Ik keek er een poosje naar en werd misselijk van de gedachte aan al die mannen die erin zaten: mannen die de berg op gingen om te kijken hoe ik het ervan af zou brengen, mannen die ervan uitgingen dat ik zou falen omdat ik nergens de sterkste of beste in was.

Mam zei altijd dat ik een langzame groeier was. Als ik met blauwe plekken van school thuiskwam, maakte ze warme chocolademelk voor me en zei dat het slechts een kwestie van tijd was voordat ik groter en sterker zou zijn dan jongens als Risto en

Broki, maar dat zij nooit zo slim zouden zijn als ik. Pap glimlachte dan en beaamde het.

‘Groter, sterker en slimmer,’ zei hij altijd. ‘Op een dag zul je meer zijn dan alleen jager.’

Maar hij glimlachte niet vaak meer nu mam er niet meer was.

Links van de weg strekten de steile rotsmassa’s en eindeloze pijnbomen zich uit naar de wildernis die rond de Akkaberg verrees. Het weelderige lentebos was daar dicht, donker en boordevol leven. Maar op dit moment wilde ik niet denken aan wat daar leefde – beren die je met één zwaai van hun poot konden onthoofden; gevaarlijke veelvraten zo groot als honden met tanden die botten konden verbrijzelen. Mam vertelde me vroeger ook verhalen over andere dingen, zoals over Ajatar, de Duivel van het Bos, die eruitzag als een draak. Je hoefde er maar naar te kijken of je werd ziek. En over de *näkki*, die in de moerassen en meren woonde, een monster dat van gedaante wisselde en je opwachttte om je naar een waterige dood te slepen. Allemaal kindersprookjes natuurlijk, maar ik vond het prachtig als ze op de rand van mijn bed zat en ze vertelde, waarna ze me een zoen op mijn voorhoofd gaf en het licht uitknipte. Ze kende alle verhalen.

‘Je denkt aan mam.’ Paps stem was zacht. ‘Dat kan ik altijd aan je zien.’

Ik zei niets.

‘Ik mis haar ook.’ Het was bijna een fluistering, alsof hij het niet wilde toegeven.

Aan de andere kant van de weg was een steile afgrond. Als pap te ver die kant op stuurde, zouden we over de rand glijden, en het zou lang duren voordat we de grond raakten.

‘Ik heb iets voor je,’ zei pap. Hij trok het handschoenenkastje open en begon erin te graaien, terwijl hij naar één kant leunde en tegelijkertijd op de weg lette. Er lagen allerlei spullen in: verfrommelde papiertjes, patroonhulzen voor zijn geweer, een oud mes met ivoren lemmet, losse stukjes touw en een aangebroken pakje sigaretten. Maar wat hij eruit pakte, was een verkreukelde rol papier. ‘Hier, voor jou,’ zei hij.

‘Wat is het?’ Ik leunde naar voren om hem met trillende vingers aan te pakken. Het papier was geel, alsof het heel oud was. Het was stug, gekreukt doordat het in het handschoenenkastje gepropt had gezeten en rook naar olie.

Pap pakte een sigaret uit het pakje, waarna hij het teruggooide en het handschoenenkastje dichtdrukte. Toen hij de sigaret opstak en het raam een stukje openzette, blies de wind de rook in mijn gezicht, en ik verschoof een stukje.

‘Toe dan,’ zei pap. ‘Maak maar open.’

Ik aarzelde even, haalde toen diep adem, rolde het papier uit en keek naar een oude tekening.

‘Een kaart?’ Ik herkende een of twee plekken die erop gemarkeerd stonden. Ik zag de weg waarover we reden en het bos dat zich links van ons uitstreckte. Hoog in de heuvels, aan de voet van de Akkaberg, was de Schedelplek, waar we naar op weg waren. Helemaal onderaan lag ons dorp.

‘Je ziet daar een rood kruis,’ zei pap.

Ik liet mijn vinger over de kaart glijden en voelde de rimpelingen en bobbel in het oude, stijve papier. ‘Ja, wat betekent dat?’ Ik bleef met mijn vingertop naar het rode kruis wijzen. Het zag er nieuw uit, alsof iemand het er kortgeleden met een viltstift op had getekend.

‘Dat is ons geheimpje,’ zei pap. ‘Een plek waar beslist herten zitten.’ Hij nam zijn handen van het stuur en strekte zijn armen. ‘Ik heb het over indrukwekkende bokken met grote geweien.’

‘Een geheim jachtterrein?’ Ik keek naar het rode kruis en kon de geheimzinnigheid van de plek al voelen. Mam zei altijd dat de bok mijn dier zou zijn – dat het bos mij dat zou geven.

‘Precies. Dus probeer daar in de buurt te komen, wacht dan tot het licht wordt en blijf onder de wind.’

‘Oké, pap.’ Ik keek van de kaart omhoog naar hem. ‘Ik weet hoe ik ze moet roepen.’

Maar ik zag zijn reactie. Hij trok zijn wenkbrauwen op en richtte zijn ogen weer op de weg.

‘Het geheime jachtterrein ligt op een groot plateau vlak bij de top van de berg,’ zei hij. ‘Rust uit voordat je naar de top gaat en

klim bij zonsopgang naar boven. Je zult een bok vinden en de Test doorstaan.'

Rust. In het donker. Alleen in het bos van de Akkaberg, een hele nacht lang. De afgelopen twee weken had ik vrijwel nergens anders aan gedacht. Ik had erover gedroomd, en dan werd ik wakker met een zwaar gevoel van angst onder in mijn buik.

Ik slikte en probeerde me sterk te voelen – voor mij én voor pap. Dit was belangrijk voor ons allebei.

'Pap?'

'Hm?'

'Weet je... de Test... Ik ga echt mijn best doen.'

'Dat weet ik toch.'

Ik keek nog een keer naar de kaart, rolde hem op en stak hem in mijn zak. Toen ik weer opkeek, zag ik dat pap via de achteruitkijkspiegel naar me keek.

'Maar ik weet niet of mijn best goed genoeg...'

'Je best is goed genoeg.' Pap knikte en probeerde te glimlachen, maar we wisten allebei: pap was een held, een legende, en wat ik ook deed, mijn best zou nóóit goed genoeg zijn.

Het werd donkerder toen de weg door de bomen begon te kronkelen en pap ons steeds hoger de heuvels in leidde. We reden verder door die explosie van groen en bruin, omgeven door pijnbomen en sparren, die zo hoog waren dat ik de toppen alleen kon zien als ik met mijn gezicht tegen het vuile raam gedrukt omhoogkeek. De frisse zoete geur die door paps open raam naar binnen stroomde, deed me denken aan vroege ochtenden in het bos. De afgelopen maand had hij me elke ochtend bij het krieken van de dag gewekt en meegenomen naar het bos achter ons huis om het maken van vuur en het bouwen van schuilhutten te oefenen. Hij had me sporen van dieren laten volgen, camouflage laten gebruiken en vele pijlen op het nephert laten schieten, met zijn boog in plaats van de mijne. Maar niet één keer was ik sterk genoeg geweest om zijn boog helemaal te spannen en ik wist dat het hem net zoveel zorgen baarde als mij.

Pap drukte zijn sigaret uit in de asbak en draaide het raam dicht. 'We zijn er bijna,' zei hij.

Mijn maag keerde zich om en ik dwong mezelf te knikken. 'Ja.'

Ik schoof opzij, zodat ik recht achter hem zat en haalde de foto tevoorschijn die ik van het prikbord in de Jachthut had gepikt. Hij was ongeveer zo groot als een ansichtkaart, oud, zoals de kaart, en er zat een vouw in. Ik klapte hem open en staarde naar het gezicht van pap op zijn dertiende verjaardag. Met een grote boog in zijn vuist stond hij gebogen onder het gewicht van de kop van de bruine beer die hij op zijn rug droeg, en ik vroeg me af hoe ik ooit zo sterk en dapper als hij kon worden.

'Laat ze maar een poepie ruiken,' zei pap, alsof hij wist wat ik dacht.

Ik vouwde de foto weer dubbel en stak hem in mijn zak, net toen hij in de achteruitkijkspiegel keek.

'Je hebt je moeders hersenen, Oskari. Je bent slim. Veel slimmer dan ik ooit ben geweest. Met alleen de grootste en sterkste zijn kom je er niet, dat weet je.'

Maar ik kon niets bedenken wat beter van pas kwam dan de grootste en sterkste zijn. De dapperste, misschien. Of een geweer.

'Denk aan de kaart,' zei pap. 'Verlies hem niet.'

We bereikten als eerste van het konvooi de top van de heuvels en arriveerden op de Schedelplek onder aan de Akkaberg. We rammelden en hobbelden over een grote, vlakke, met stenen bedekte open plek die ik nog nooit had gezien, maar waarover de oudere jongens me hadden verteld. Het was vrijwel volledig omgeven door dichtbegroeid bos en steile rotsen die aan alle kanten de lucht in torenden. Helemaal achteraan was een steile afgrond en ik zag dat dikke, rollende wolken de toppen van de andere bergen in de verte verstikten. Pap reed bijna tot aan de rand, de autobanden kraakten op de losse stenen, en bracht de suv met de neus naar de Schedelplek tot stilstand, waarna hij de motor afzette.

Aan de andere kant van de open plek steeg een zwarte wolk op tussen de boomtoppen. Hij schoot omhoog in de grijze lucht en

brak uiteen in wel honderd kraaien. Ze vlogen in de rondte en verspreidden zich in diverse richtingen, waarna ze weer neerstreken.

Wanneer de mannen van mijn dorp het over deze plek hadden, spraken ze erover alsof het heilige grond was. Alsof het een deel van hen was. En hoewel sommigen van mijn vrienden hem aan me hadden beschreven en pap had geprobeerd me erop voor te bereiden, had ik nooit gedacht dat hij er zo uit zou zien.